

D ů v o d y:

Ze spisů jest patrnó, že byla již vydána odevzdací listina a že nabyla právní moci, neboť byla doručena podle souhlasného návrhu obou zákonných dědiců jednomu z nich, Janu H-ovi, který však nepodal proti ní stížnost. Její právní moc dotýká se obou dědiců, tudíž i Josefa H-a, an souhlasil, by byla doručena jen dědici Janu H-ovi, a nevzal ani v odpor usnesení rekursního soudu, který nerozhodl vůbec o jeho návrhu ve stížnosti, by pozůstalost i ohledně cenných papírů 120.000 Kč byla odevzdána jemu a Janu H-ovi. Podle obsahu odevzdací listiny dostane cenné papíry uložené v depotu zůstavitelově u filiálky banky, totiž moučnou půjčku 120.940 Kč do vlastnictví nezletilá Anna H-ová, dcera Josefa H-a, jako odkaz. Okolnost, že se stala právoplatnou odevzdací listina, přiznávající nezletilé Anně H-ové odkaz, ukazuje nejlépe, že bylo potřeba, jak to § 160 nesp. říz. nařizuje, by byl zajištěn odkaz nezletilé již před vydáním odevzdací listiny. Jen za takového opatření jest také považovati usnesení prvního soudu, které napadl dědic Josef H-a stížností. K takovému opatření byl pozůstalostní soud povinen, i když dědicové popírali platnost ústního posledního pořízení, namítajíce mimo jiné, že jeden ze svědků posledního pořízení, Růžena S-ová, nebyl vůbec dožádaným svědkem posledního pořízení zůstavitelova. Pozůstalostní soud musil opatření to podle zákona učiniti přes odpor dědiců, seznav, že ústní poslední pořízení vyhovuje po formální stránce zákonu (§ 585 obč. zák.), neboť jen o této otázce mohl a měl jako pozůstalostní soud rozhodnouti (srov. rozh. čís. 1161 sb. n. s.), a nerozhodl tím proto ani o tom, zda poslední pořízení jest po hmotněprávní stránce platné, takže není dědicům zabráněno, by se za podmínek § 228 c. ř. s. nedomáhali zápornou určovací žalobou určení, zda poslední pořízení je z důvodu jimi namítaného platné čili nic (rozh. čís. 6533 sb. n. s.). Je-li usnesení prvního soudu ve shodě se zákonem, zrušil je rekursní soud neprávem a bylo je na dovolací stížnost nezletilé odkazovnice obnoviti, ovšem s výhradou § 18 nesp. říz.

Čís. 9642.

Soudní prodej podle čl. 310 obch. zák. a čl. III nařízení ze dne 28. října 1865, čís. 110 ř. zák.

Stačí, je-li soudu osvědčeno, že ústav podléhající státnímu doзору, jenž se zabývá úvěrními jednáními, má za určitou osobou pohledávku z úvěrního jednání, pro kterou mu byla zřízena ruční zástava a že jest dlužník v prodlení. Nelze se tu zabývatí otázkou, zda zástava byla zřízena řádně, naimě zda byl zástavce způsobilým k jejímu zřízení, a jaký má význam, že bylo proti němu zahájeno řízení o zbavení svéprávnosti. Řízení podle čl. 310 obch. zák. jest prozatímní povahy.

(Rozh. ze dne 13. února 1930, R I 71/30).

K návrhu banky L. povolil soud první stolice podle čl. 310 obch. zák. prodej životní pojistky. Rekursní soud zamítl návrh banky. Důvody: V návrhu ze dne 29. srpna 1929 tvrdila banka L., že Rudolf T. byl s ní v obchodním spojení tím způsobem, že společně s firmou Josef S., s Annou T-ovou, Josefem S-em a s Josefinou S-ovou obdrželi úvěr do výše 150.000 Kč, že Rudolf T. se spoludlužníky dopisem ze dne 14. dubna 1928 s podmínkami úvěru tam stanovenými vyslovil souhlas a zejména v bodu 4. dopisu toho dal věřitelce v zástavu životní pojistku na 50.000 Kč. V dopisu, který jest podepsán firmou J. S. jako akceptantem a Rudolfem T-em a ostatními třemi shora uvedenými osobami jako spoluakceptanty, se v posledním odstavci praví, že spoluakceptanti zmocňují firmu J. S. nebo toho, koho tato firma určí, tudíž toho času Rudolfa T-a k volnému použití povoleného úvěru. To nasvědčuje tomu, že Rudolf T. je spolusmluvníkem. Návrhu na prodej podle čl. 310 obch. zák. přiložen jest výpis z obchodních knih žadatelky, banky L., který zní na firmu J. S., pak na Rudolfa T-a a na Annu T-ovou, na důkaz, že Rudolf T. dluhuje jí z tohoto obchodního spojení solidárně s ostatními spoludlužníky 118.000 Kč. Vychází-li se z těchto tvrzení strany navrhuující prodej, jest zřejmo, že se tu nelze dovolávati ustanovení čl. 310 obch. zák., jenž předpokládá, že se zřízení ruční zástavy stalo mezi obchodníky a pro pohledávku z oboustranných obchodů, a to nelze tvrditi o Rudolfu T-ovi, který jest majitelem domu a zámečnickem a dal pojistku v zástavu nikoliv jako obchodník, jimž vůbec není, nýbrž jako osoba soukromá, a nelze na jeho straně mluvíti o obchodu. Vzhledem k tomu, co předesláno, nelze sdíleti stanovisko prvního soudu, které zaujal při vyřizování odporu, že jde jen o právní poměr mezi firmou Josef S. a bankou, kdežto osoba Rudolfa T-a že tu vůbec nepřichází v úvahu, neboť to odporuje tvrzením návrhu.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Podle čl. 310 obch. zák. může se věřitel, je-li dlužník v prodlení, učiniti ihned zaplacená z ruční zástavy, aniž je třeba žaloby, byla-li zástava zřízena písemně mezi kupci pro pohledávku z oboustranných obchodů. Použití této výhody bylo rozšířeno čl. III. nařízení státního a justičního ministerstva ze dne 28. října 1865 čís. 110 ř. zák., na ústavy podléhající státnímu dozoru, jež se zabývají úvěrními jednáními, které se však mohou uspokojiti z ručních zástav zřízených jim pro pohledávky z těchto jednání podle své vůle buď podle čl. 310 nebo podle čl. 311 obch. zák., i když nejsou splněny podmínky v člancích těch požadované, totiž i když pohledávky nevzešly proti obchodníkům z obchodních jednání a i když zástava nebyla zřízena písemně, pokud se týce nebylo písemně ujednáno toto zvláštní řízení. Stačí tedy, je-li povolujícímu soudu osvědčeno, že ústav má za určitou osobou pohledávku z úvěrního jednání, pro kterou mu byla zřízena ruční zástava, a že jest dlužník v prodlení. Že takovým ústavem jest i navrhovatelka, nebylo popřeno. Navrhovatelka

osvědčila, že má pohledávku 118.000 Kč z poskytnutého úvěru (výpis z obchodních knih), že Rudolf T. s podmínkami úvěru, podle nichž úvěr může být kdykoli vypověděn a tím pohledávka učiněna splatnou, projevilsouhlas (dopis ze dne 14. dubna 1928) a že jí dal pro tento úvěr v zástavu životní pojistku, a posléze že úvěr byl vypověděn a pohledávka částečně již vymáhána. Jest tedy návrh na zpeněžení této pojistky soudním prodejem podle čl. 310 obch. zák. uvedenými již zákonnými předpisy odůvodněn a bylo rozhodnuto, jak se stalo. Dodati jest ještě, že se v tomto řízení nelze obíratí otázkou, zda byla zástava zřízena řádně, zejména, zda byl Rudolf T. způsobilým k jejímu zřízení a jaký význam má, že proti němu bylo zahájeno řízení o zbavení svéprávnosti. Řízení podle čl. 310 obch. zák. jest prozatímní povahy. Není jím právo-
platně zjištěno, že byly splněny podmínky realizace, tedy že skutečně byla zřízena ruční zástava pro trvající pohledávku a že byl dlužník v prodlení. Vše to může být vyvráceno řádným sporem a byla by pak navrhovatelka jako věřitelka práva z náhrady škody. To vyjadřuje zákon v čl. 310 obch. zák. slovy, že nařízení prodeje děje se na věřitelovo nebezpečí (srov. Staub-Pisko při čl. 310 § 12).

Čís. 9643.

Třebas nebyla odvolacím soudem v usnesení, jímž byl zrušen rozsudek prvního soudu a nařízeno mu další jednání a nové rozhodnutí, vyhrazena pravomoc, zůstal postižené straně opravný prostředek vyhrazen pro dovolání z rozsudku, jenž byl v právním důsledku zrušovacího usnesení napotom vydán odvolacím soudem.

(Rozh. ze dne 13. února 1930, Rv I 780/29.)

V řízení o žalobě o zaplacení advokátního palmáru napadl žalobce v dovolání také usnesení odvolacího soudu, jímž byl původně rozsudek prvního soudu bez výhrady-pravomoci zrušen.

Nejvyšší soud vyhověl žalobcovu dovolání a uvedl v otázce, o niž-tu jde, v

d ů v o d e c h:

Předeslati nutno, že jest nesprávný názor žalovaných, že je žalobcovo dovolání potud nepřipustné, pokud napadá také zrušovací usnesení odvolacího soudu ze dne 5. září 1927. Podle § 515 c. ř. s. mohou strany v případech, v nichž není podle ustanovení tohoto zákona samostatného opravného prostředku proti usnesení, uplatniti své stížnosti na toto usnesení opravným prostředkem proti nejbližšímu příštímu rozhodnutí, jež lze napadati. Tím jest stížnost do usnesení samostatně nenapadatelného odložena v nejkrajnějším případě ovšem do rozsudku. Leč v souzeném případě jest tímto rozsudkem podle stavu, jenž nastal předchczími rozhodnutími, právě rozsudek odvolacího soudu, jímž byl změněn rozsudek